

¹³Owi trzech spośród trzydziestu zeszli po skale i przybyli do Dawida do jaskini Adullam, podczas gdy oddział Filistynów rozbił obóz w dolinie Refaim. ¹⁴Dawid był wtedy w twierdzy, a załoga filistyńska była wtedy w Betlejem. ¹⁵Dawid poczuł pragnienie i rzekł: „Kto mi da się napić wody z betlejemskiej studni, która jest przy bramie?” ¹⁶Przedarli się wtedy ci trzech bohaterowie przez obóz filistyński i zacerpnęli wody ze studni betlejemskiej, która jest przy bramie. Zabrali ją z sobą i przynieśli Dawidowi. On jednak pić jej nie chciał, lecz wylał ją w ofierze dla Pana. ¹⁷Powiedział: „Niechaj mnie Pan strzeże od uczynienia tej rzeczy! Czyż mam pić krew ludzi, którzy z narażeniem życia podjęli tę wyprawę?” I nie chciał jej pić. Tego dokonali ci trzech bohaterowie.

¹⁸Abiszaj, brat Joaba, syn Serui, był przywódcą trzydziestu. Wymachiwał on włócznią nad trzystu zabitymi i zażywał sławy u trzydziestu. ¹⁹Bardziej od trzydziestu był poważany i był ich dowódcą, lecz nie dorównywał tamtym trzem.

²⁰Benajasz, syn Jojady z Kabseel, był mężem walecznym, wielkim w czynach. Pobił on dwóch [synów] Ariela z Moabu. On też zszedł do cysterny i zabił w niej lwa w dzień, gdy była śnieżycą. ²¹Zabił on także Egipcjanina ogromnego wzrostu. Egipcjanin trzymał w ręku dzidę, podczas gdy on poszedł na niego z kijem. Wyrwawszy dzidę z ręki Egipcjanina, zabił go jego własną dzidą. ²²Tego dokonał Benajasz, syn Jojady. Miał on sławę wśród trzydziestu bohaterów. ²³Był on bardziej poważany niż trzydziestu, lecz nie dorównywał tamtym trzem. Dawid postawił go na czele swojej straży przybocznej.

²⁴Do tych trzydziestu należeli również: Asahel, brat Joaba; Elchanan, syn Dodo z Betlejem; ²⁵Szamma z Charod; Elika z Charod; ²⁶Cheles Peletyta; Ira, syn Ikkesza z Tekoa; ²⁷Abiezer z Anatot; Sibbekaj z Chuszy; ²⁸Salmon z Achoach; Maheraj z Netofy; ²⁹Cheleb, syn Baany z Netofy; Ittaj, syn Ribaja z Gibeaa, z potomków Beniamina; ³⁰Benajasz z Pireatonu; Hiddaj z Potoków Gaasz; ³¹Abi-Albon z Araby; Azmawet z Bachurim; ³²Eliachba z Szaalbim; Jaszen, syn Jonatana; ³³Szamma z Hararu; Achiam, syn Szarara z Araru; ³⁴Eli-felet, syn Achasbaja z Bet-Maaka; Eliam, syn Achitofela z Gilo; ³⁵Chesrau z Karmelu; Paaraj z Arabu; ³⁶Jigeal, syn Natana z Soby; Bani z Gad; ³⁷Selek Ammonita i Nachraj z Beerot; obaj giermkowie Joaba, syna Serui; ³⁸Ira z Jattir; Gereb z Jattir; ³⁹Uriasz Chittyta. Razem trzydziestu siedmiu.

Trzydziestu bohaterów Dawida. W 2 Sm 23,18-39 bohaterowie ci przedstawieni są jako specjalnie dobrana grupa wojowników. Większość z nich pochodzi z pokolenia Judy i ma za sobą praktykę walk w pierwszym oddziale Dawida. Porównując ich listę z innymi spisami można zauważyć, że nie wszędzie powtarzają się te same osoby. Tekst z 1 Krn 11,26-47 dokłada inne imiona, ale należy wziąć pod uwagę, że skład grupy trzydziestu mógł z biegiem lat podlegać zmianom (powyżej: Dawid wylewa wodę przyniesioną przez trzech bohaterów. Min. hebrajsko-perska, XIX w. Mediolan, Kolekcja Karmeli).

Sprawiedliwe rządy i bojaźń Boża (23,3). Położenie nacisku na sprawiedliwe rządy, pełnione w bojaźni Bożej, jest charakterystyczne dla literatury mądrościowej, gdzie miarą oceny króla jest jego posłuszeństwo i wierność Bogu. Również przeciwstawianie sobie sprawiedliwych i przewrotnych (czy też bezbożnych) jest tu często stosowanym zabiegiem. Obraz władcy działającego niczym dobroczynne słońce przedstawiony jest również w rozdziale 62 Księgi Izajasza, gdzie dodatkowo ma kontekst mesjański.

Wieczne przymierze (23,5). Historia zbawienia ukazana jest w księgach biblijnych jako ciąg kolejnych przymierzy Boga z człowiekiem; ma to lepiej wyrażać więź, jaka łączy

Boga-Zbawcę z człowiekiem-gresznikiem. Tak dzieje się w przypadku Noego, Abrahama, patriarchów i Mojżesza. Gdy zaś idzie o Dawida, przymierze łączy rodzinę królewską z Bogiem poprzez obietnicę, że z tego właśnie domu narodzi się władca czasów ostatecznych — Mesjasz (obok: Król Dawid. Szkoła Benedetto Antelamiego, XIII w. Fidenza, Katedra). Obraz „odrośli” zostanie podjęty przez literaturę profetyczną dla wskazania Mesjasza, który ma przynieść zbawienie (Jr 23,5; 33,15).

Ostatni rozdział Drugiej Księgi Samuela wypełniają

trzy sceny. Pierwsza z nich wiąże się ze spisem ludności. Zarządza go Dawid, pobudzony w tym celu przez Pana. W istocie spis ten jest rozumiany jako demonstracja siły i akt arogancji. Słowa Joaba — dowódcy wojsk Dawida, być może oddają obiektywnie jego rozdajny: lud mógłby porównać podobne przedsięwzięcie jako krok w kierunku zaostreżenia systemu fiskalnego oraz branki do wojska. Motywacja religijna łączy się z motywacją społeczno-polityczną w jednoznacznie negatywny odcień spisu ludności — inaczej niż to było z Mojżeszem na pustyni, gdzie dokonał on takiego spisu na polecenie Pana (Lb 1-4). Tutaj natomiast spisek przez grzechem pychy, popchniętym po „pobudzeniu” Pana (w paralelnej relacji z 1 Krn 21 jest natomiast powiedziane, że pobudzającym Dawida był szatan): jest archaiczny orientalny sposób wyrażenia prawdy, że Bóg panuje nad wszystkim, w tym także nad ziemią, nad którym ma pełną kontrolę, i że nie jest ono dziełem jakiegos złego boga, lecz człowieka. Nie trzeba więc biblijnego sposobu mówienia o „pokusie” pochodzącej od Boga interpretować z całą dosłownością, zwłaszcza że jest on też obecny w „Ojcie nasz” („nie wódz nasz na pokuszenie”).

Przedstawiony rezultat spisu to z pewnością przesada (1 300 tys. mężczyzn, których można powołać pod broń), który na dodatek brakuje spójności w podawanych proporcjach (800 tys. z samego tylko pokolenia Judy wobec 800 tys. ze wszystkich pozostałych). Wtedy też ma się spotać z karą. Zawadamiamia o tym króla jeden z jego „osobistych” proroków, Gad, który towarzyszył mu od samego początku (1 Sm 22,5), Pan pozwala wybrać rodzaj zadocznyczenia spomnienego króla: trzy lata głodu, trzy miesiące porażek militarnych albo trzy dni zarazy (warto przy tym zwrócić uwagę na malejący w poszczególnych przypadkach czas trwania kary). Dawid opowiada się za ostatnim wariantem. Jest przedstawzony, że lepiej jest „pasać w ręce” Boga niżeli w ręce człowieka.

Tak oto treścią drugiej sceny jest zaraza. Jej zniwota sięga symbolicznej liczby 70 tys. W ten sposób autor wyraża, że rozmiar tej klęski są naprawdę ogromne. Zarazem jest to dla niego okazją, by wprowadzić inną wzruszającą modlitwę Dawida (w pierwszej prosi on o wybaczenie grzechu, jakim jest spis ludności — w. 10): król nie biega o historię dla siebie i dla swojej rodziny, lecz dla swoich „owiec”, to znaczy dla ludu. W taki oto sposób wkraczamy w treść scenę, która zapowiada przyszłą budowę świątyni jerozolimskiej.

Na klepsku Arany, tubyca-Jebusy pozostałego w mieście po zdobyciu go przez Dawida, król postanawia wznieść ołtarz na pamątkę ustąpienia epidemii. Arama chce mu służyć całym swym dobytkiem (być może chodzi o gest kurtuazji, podobny do opisanego w Rdz 23, który dotyczył grobowca dla Sary), lecz Dawid osobście płaci mu za ziemię i za zwierzęta ołtarne. W ten sposób na Syjonie zostaje wznieiony ołtarz i złożone są na nim pierwsze ołtary dla Pana, Boga Izraela.

SPIS LUDNOŚCI I ZARAZA

24

1 Jeszcze raz Pan zaplonął gniewem przeciw Izraelitom. Pobudził przeciw nim Dawida słowami: „Idź i policz Izraela i Judę”.² Rzekł więc król do Joaba, dowódcy wojsk, który był z nim: „Przebiegnij wszystkie pokolenia Izraela od Dan do Beer-Szeby i policzcie ludzi, abym się dowiedział, ile liczy naród”.³ Lecz Joab odpowiedział królowi: „Oby Pan, Bóg twój, dołożył jeszcze sto razy tyle do ludu, do tej liczby, która jest obecnie i którą widzą oczy moje! pana, króla. Dlaczego pan mój, król, tej rzeczy wymaga?”⁴ Rozkaz królewski wziął górę nad Joabem i dowódcami wojska. Joab oddalił się wraz z dowódcami od króla, aby zliczyć ludność Izraela.

⁵Przeprawili się przez Jordan i zatrzymali się chwilowo w Arorze, na południe od miasta znajdującego się w środku doliny Gad od strony Jazer, następnie przybyli do Gileadu, do krainy Chitrym i do Kadesz, aż dotarli do Dan. I krążyli w okolicach Sydonu. Udali się potem do twierdzy Tyrn, a później do wszystkich miast Chitwim i Kananejczyków. Potem skierowali się do Negebu judzkiego i do Beer-Szeby.⁸ Przebiegli w ten sposób cały kraj. Po dziewięciu miesiącach i dwudziestu dniach powrócili do Jerozolimy.⁹ Joab przekazał królowi liczbę spisanej ludności. Izrael liczył osiemset tysięcy wojowników dobywających miecza, Juda zaś — pięćset tysięcy ludzi.

¹⁰Serce Dawida zadrsało, dlatego że zliczył lud. Dawid zwrócił się do Pana: „Bardzo zgrzeszyłem tym, czego dokonałem, lecz teraz, o Panie, daruj łaskawie winę swego sługi, bo postąpiłem bardzo nierozważnie”.¹¹ Gdy Dawid wstał nazajutrz rano, słowo Pańskie następującej trójce zostało skierowane do proroka Gada, „Widzącego” Dawidowego: „Idź i oświadczyć Pan: Przedstawiam ci trzy [możliwe] wybierz sobie jedną z nich, a Ja ci to uczynię”.¹³ Gad udał się do Dawida i przekazał mu następujące oświadczenie: „Czy chcesz, by w tej ziemi nastąpił siedem lat głodu, czy wolisz przez trzy miesiące uciekać przed wrogiem, który cię będzie ścigał, czy też przyszedł na twój kraj zaraza trwająca trzy dni? Pomyśl i rozpatrz, co mam odpowiedzieć Temu, który mnie posłał”.

